

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

utfall

KAJSA THYBERG

Det-konstruktioner i bruk

En systemisk-funktionell analys av satser med icke-referentiellt *det* i modern svenska

GÖTEBORGSSTUDIER I NORDISK SPRÅKVETENSKAP 41

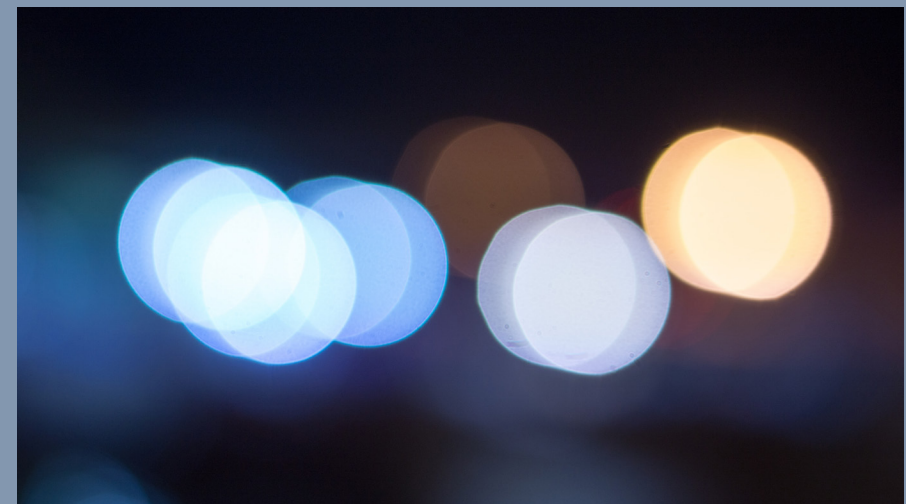
REDAKTÖRER FÖR SERIEN: Kristian Blenselius, Inga-Lill Grahn, Hans Landqvist, Benjamin Lyngfelt, Andreas Nord, Lena Rogström, Barbro Wallgren Hemlin

Pronomenet *det* används ibland utan referens, dvs. utan att syfta på något, i meningar som *det fläktade en skön vind från sjön*. En sådan konstruktion brukar ofta beskrivas utifrån hur talaren vill fördela informationen i satsen; det möjliggör nämligen att ny information (*en skön vind*) förskjuts längre till höger. Men konstruktioner med icke-referentiellt *det* har också andra funktioner som inte tidigare har blivit uppmärksammade.

I den här avhandlingen undersöker Kajsa Thyberg hur olika typer av *det*-konstruktioner används för att uttrycka betydelser och för att kommunicera olika slags bedömningar. Dessutom undersöks hur pronomenet *det* varierar mellan att användas med och utan referens. Materialet för undersökningen består av ett stort antal meningar med *det* som är hämtade ur tre texttyper: bloggtext, tidningstext och akademisk text.

Resultatet visar att icke-referentiellt *det* är ungefär lika vanligt som det referentiella i svenskt skriftspråk, och att de flesta *det*-konstruktioner uttrycker hur saker och ting är eller att något existerar. Många av konstruktionerna används även för att göra bedömningar utan att bedömningens avsändare nämns.

Det-konstruktioner i bruk

KAJSA THYBERG

ISBN 978-91-87850-78-3 ISSN 1652-3105

KAJSA THYBERG

GÖTEBORGSSTUDIER I NORDISK SPRÅKVETENSKAP

REDAKTÖRER FÖR SERIEN: Inga-Lill Grahn, Hans Landqvist, Benjamin Lyngfelt,
Andreas Nord, Lena Rogström, Barbro Wallgren Hemlin

Fullständig förteckning över utgivningen 2004–2013 (nummer 1–21) finns på Institutionen för svenska språkets webbplats: <<https://www.gu.se/svenska-spraket/goteborgsstudier-i-nordisk-sprakvetenskap-gns>>

22. Charlotta Olvegård: *"Herravälde. Är det bara killar eller?" Andraspråkläsare möter lärobokstexter i historia för gymnasieskolan.* 2014.
23. Marika Lagervall: *Modala hjälpverb i språkhistorisk belysning.* 2014.
24. Håkan Jansson: *Purism på glid? Studier i nutida isländskt ordbruk.* 2015.
25. Kristian Blensenius: *Progressive constructions in Swedish.* 2015.
26. Anna Catharina Horn: *Lov og tekst i middelalderen. Produksjon og resepsjon av Magnus Lagabøtes landslov.* 2016.
27. Ann-Kristin Hult: *Ordboksanvändning på nätet. En undersökning av användningen av Lexins svenska lexikon.* 2016.
28. Marie Rydenvald: *Inflätat och överlappande. Flerspråkighet och språkanvändning bland svensktalande ungdomar i Europa.* 2017.
29. *Svenskans beskrivning 35. Förhandlingar vid trettiofemte sammankomsten. Göteborg 11–13 maj 2016.* 2017.
30. Filippa Lindahl: *Extraction from relative clauses in Swedish.* 2017.
31. Ylva Byrman: *Så fångas de misstänkta ord. Förhör och dokumentationspraktiker på Skattebrottsenheten.* 2017.
32. Joel Olofsson: *Förflyttning på svenska. Om produktivitet utifrån ett konstruktionsperspektiv.* 2018.
33. Henrik Rosenkvist (red.): *Estlandssvenskans språkstruktur.* 2018
34. *Grammatik, kritik, didaktik. Nordiska studier i systemisk-funktionell lingvistik och socialsemiotik.* 2018.
35. Liivi Jakobson: *Skriftlig lärarrespons för vuxna nybörjare i svenska som andraspråk: Teoretiska perspektiv, responspraktik och uppfattningar.* 2019.
36. Richard A. LaBontee, Jr.: *Strategic Vocabulary Learning in the Swedish Second Language Context.* 2019.
37. Henrietta Adamsson Eryd: *"See there I'm stuck now!" Samtalsdeltagares orientering mot att tala svenska i amerikansvenska dialektintervjuer.* 2019.
38. Anna Lindholm: *Flerspråkiga elevers läsförståelse på svenska. Om lässtrategier och läsutveckling på mellanstadiet.* 2019.
39. Linnéa Bäckström: *Etableringen av ha-bortfall i svenskan. Från kontaktfenomen till inhemska konstruktion.* 2020.
40. Malin Sandberg: *Från beslut till broschyr. Intertextualitet, äldre och kultur i texter inom en statlig satsning.* 2020.
41. Kajsa Thyberg: *Det-konstruktioner i bruk. En systemisk-funktionell analys av satser med icke-referentiellt det i modern svenska.* 2020.